

Esimerkkejä toimenpiteistä ulkomaisen työvoiman saannin turvaamiseksi

Ensi vuotta koskien ulkomaisen työvoiman toimintamalli tulisi olla jo nyt syksyllä päätettynä. Tilat tekevät ensi vuoden suunnitelmia jo loka-marraskuussa. Yksinkertaisimmillaan voidaan ulkomaiset kausityöntekijät tuoda ensi vuonna Suomeen tämän vuoden toimintamallilla, kunhan muutamia pullonkauloja poistetaan. Tämän vuoden toimintamallissa lentoineen ja koronaturvallisine maahantuloineen keskeistä oli saumaton yhteistyö viranomaisten, maaseutuelinkeinojen ja Töitä Suomesta Oy:n kanssa.

Lupaprosessit:

- **Alle kolmen kuukauden luvat.** Suuri osa kausityöntekijöistä tulee Suomeen alle kolmen kuukauden työhön oikeuttavalla kausityötodistuksella. Migrin prosessien ollessa pahasti ruuhkautuneita tulisi näitä lupia voida käsitellä TE-toimistoissa tai antaa mahdollisuus työskennellä biometrisen passin ja sähköisen ilmoituksen perusteella.
- Lupaprosessit ovat paikoin todella ruuhkautuneita ja prosesseihin kuuluu useita eri vaiheita. **Lupaprosessia tulisi nopeuttaa** lupaamalla esimerkiksi kahden viikon käsittelyaikatakuu ja tarkastelemalla kriittisesti lupaprosessin eri vaiheet.
- Oleskelulupiin kuuluu edelleen vaatimus muovisen **oleskelulupakortin** saamisesta. Tämän kortin lähettäminen Suomesta lähtömaahan sekä sen noutaminen kaukanakin olevista edustustoista voi olla todella aikaa vievää. Muovisten korttien rinnalle tulee luoda mahdollisuus mobiilikorttiin.
- Suuri osa kausityöntekijöistä saapuu Suomeen vuosittain. Tästä huolimatta oleskelulupaan vaaditaan samat hallintomenettelyt. Tulevalle kaudelle tulisi **aiemmin Suomessa työskennelleille mahdollistaa kevyempi lupabyrokratia**. Esimerkiksi siten, että lupa myönnettäisiin jatkolupana ilman tunnistautumista edustustossa. Kevyempi prosessi mahdollistaisi samalla myös lupahintojen kohtuullistamisen ja käsittelyn nopeuttamisen.
- Kuluneella kaudella usea työntekijä pääsi maahan vasta paljon luvan alkamisen jälkeen. Tuleville vuosille **luvalle tulisi määrittää avoin alkamispäivämäärä**, koska kauden alku riippuu säästä, ei kalenterista. Lisäksi mahdolliset koronarajoitukset voivat vaikuttaa maahan pääsyyn. Lupa alkaisi siitä päivästä, kun työntekijä saapui Suomeen. Alkamispäivä voidaan määrittää kuitenkin esimerkiksi liukuvaksi kuukauden sisällä.
- **Lupaan liittyvä asiointi** tulee pystyä hoitamaan sujuvasti sekä lähtömaassa että Migrissä. Asiointiaikoja tulee olla nopeasti saatavilla.

Palvelut työntekijöille ja työnantajille:

- **Työntekijöille tulisi luoda digitaalinen palvelu**, johon voitaisiin yhdistää mm. luvat, työ sopimukset, ammattiosaaminen sekä suositukset. Töitä Suomesta Oy on valmistellut tällaista palvelua ja on rahoituksen löytyessä valmis sen toteuttamiseen. Sähköiseen palveluun voitaisiin saada mukaan myös työnantajien tekemät työkutsut vahvan tunnistautumisen kautta. Tämä estäisi väärennetyt kutsut. Lisäksi esimerkiksi työohjeet ja työnantajan todistus työntekijän välttämättömyydestä voidaan sisällyttää järjestelmään. Palvelu toimisi useilla kielillä.
- Lähtömaassa työntekijät ovat usein riippuvaisia esimerkiksi työvoiman välittäjistä. Suomeen tulisi varmistaa **kaudelle 2021 riittävät neuvontapalvelut** ulkomaisen työvoiman saantiin. Järjestämällä palvelut myös venäjäksi, voidaan edistää suoraa yhteydenpitoa työnantajan ja työntekijän kesken. Töitä Suomesta Oy on valmis toteuttamaan palvelun myös kaudelle 2021, jos rahoitusta löytyy.

- Neuvontapalveluihin sekä työntekijöiden digitaalisiin palveluihin tulee **kytkeä osio, mistä työntekijät voisivat suoraan löytää työpaikat**, ilman välittäjiä. Kontaktin löytyessä voidaan tarvittava apu lupiin yms. järjestää kustannustehokkaasti kotimaasta.

Muut esitykset

- Kaudelle 2020 hyvä lisäys oli työntekijän **mahdollisuus siirtyä tilojen välillä**. Tämä mahdollisuus tulisi säilyttää. Esimerkiksi niin, että ilmoitus sähköiseen järjestelmään siitä, missä työskentelee, riittäisi. Ilmoitus voisi mennä samaan järjestelmään kuin ilmoitus alle 3kk työsuhteesta.